

VI

ЗАВЕСАТА СЕ ВДИГА

- Госпожице Чемпиън! – каза Гарет Делмън в качеството си на съорганизатор на концерта. – Елате, ваш ред е. Дукесата ще съобщи, че е очаквала Уелма, но тя се е разболяла от ларингит – да се надяваме, че няма да каже „апандисит“. След това ще ви изведе на сцената. Готова ли сте?

Художникът бе дошъл да потърси Джейн на терасата и стоеше прав пред нея, под меката светлина на китайските фенери. Тъмночервената роза на ревера му придаваше артистичен оттенък на официалното му вечерно облекло.

Седнала удобно на своя градински стол, Джейн вдигна очи към него и му се усмихна. Той изглеждаше доста тревожен.

- Готова съм - каза тя и стана. - Добре ли върви всичко? В добро настроение ли е публиката?

- В прекрасно - каза Гарет, - и дукесата е много весела. Да вървим! Къде са нотите ви?

- Предпочитам да свиря наизуст, така се избягва неудобството да се обръщат страниците!

Влязоха в концертната зала и застанаха зад един параван, съвсем близо до стълбите, които водеха на естрадата.

- О, чуйте дукесата! - прошепна Гарет. - „Моята племенница Джейн Чемпиън беше така добра да се съгласи да пее.“ След две минути трябва да се качите на сцената. Ето, чухте ли, ето че изтърси и за „апандисита“! Казах ви, че ще го повтори! Горката госпожа Уелма, дано това не излезе във вестниците! О, боже, леля ви започна да говори за „новите болести“! Това ще отнеме време. Кажете ми, госпожице Чемпиън, преди малко се шегувах с моя музикален талант, но аз наистина бих могъл да ви акомпанирам, ако желаете. Не? Както искате. Не забравяйте, че е нужен силен глас, за да можете да бъдете чути от всички в зала като тази, при това пълна. Ето, дойде вашият ред. Дукесата привършва речта си. Елате. Внимавайте на последното стъпало. Тук е тъмно като в рог.

Гарет подаде ръка на Джейн, помогна ѝ да изкачи няколкото стъпала и тя се намери пред многобройната публика, събрана в концертната зала на замъка. Когато госпожица Чемпиън се появи на естрадата, високата ѝ фигура изглеждаше стройна и по-нежна от обикновено. Бе облечена с подходяща за случая рокля от блестящ черен атлаз, украсена с изящни дантели. На шията си имаше огърлица от бисери.

Когато се появи, всички я заразглеждаха с любопитство и посрещнаха с не особено въодушевени ръкопляскания.

Името на Уелма в програмите бе събудило голям интерес. Учудващо беше, че госпожица Чемпиън, която никой не беше чувал да пее, се бе решила да замести звездата. Популярна публика би засвидетелствала на Джейн малко по-топъл прием. Оувърдънските

гости, напротив, с хладността на посрещането си изразиха своето учудване и липсата на доверие в дарбата на певицата.

Джейн се усмихна благосклонно на публиката, седна до пианото, поразгледа гирляндите от бели рози и без много маене, засвири увертюрата и започна да пее.

Дълбокият ѝ, превъзходен глас изпълни залата. Почтително мълчание обхвана слушателите. Всяка сричка пронизваше тишината с нежен, приятен тон. Равнодушните сърца се учудваха, усетили възхищение, а ония, които можеха да я оценят, потръпнаха от вълшебството на музиката.

*Часовете с теб, мили мой,
за мен са наниз от бисери.
Броя ги един по един, един по един -
бисерите на моята скъпоценна огърлица...*

Тихо и нежно последните две думи се понесоха в пространството и го населиха със свят от спомени и копнежи - искрено ехо, отекнало в една женска душа при възкресяването на нежни преживявания от миналото.

Публиката затаи дъх. Тя не слушаше обикновен романс, а туптенето на едно сърце, и всеки негов удар бе тъй трогателен, че предизвикваше сълзи в очите. След това гласът, изпял първите строфи на песента спокойно, се издигна бързо в кресчендото на силна мъка:

*Всеки час е бисер, всеки бисер - молитва.
За да успокоя измъченото си самотно сърце,
броя мънистата до последното
и стигам до рубинения кръст.*

Последните четири думи бяха произнесени със сила и страст, които наелектризираха слушателите. В последвалата пауза ясно се усещаше силното впечатление, което изпълнението на Джейн бе направило на публиката.

След малко гласът подхвана с тон, изразяващ жар, която никога няма да бъде потушена, и с любов, която не се бои от никакво страдание:

*Спомени, които ме горите и утешавате!
Безплодни копнежи и горчиви съжаления!
Целувам всеки бисер на огърлицата и се уча
да целувам кръста... да целувам кръста!*

В думите „целувам всеки бисер“ Джейн Чемпиън влагаше неизразима страст, която показваше нейната силна тъга, нейния копнеж за чиста, красива, нежна любов. Чувството беше толкова силно, че проникваше в публиката, замъглявайки представата за личността на певицата.

Акомпаниментът започваше с акорд, а завършваше с една-единствена нота - Джейн я удари плавно, сякаш със съжаление, стана от пианото и се готвеше да напусне естрадата, когато избухна буря от ръкопляскания. Изпълнителката се поколеба, спря за момент, хвърли поглед към гостите и сякаш се изненада, когато ги видя. След това красива усмивка блесна в очите ѝ и се пренесе на устните. Тя се поклони малко несръчно и боязливо, и след кратко колебание се отдалечи от пианото. Гостите започнаха да скандират: „Още! Още!“, но артистката слизаше вече по малката стълбичка.

Долу, зад сцената, в полумрака, я чакаше нова изненада, много по-учудваща от възторга на слушателите.

До последното стъпало стоеше Гарет Делмън, със смъртнобледо лице, с очи, блестящи като звезди. Той остана неподвижен, докато Джейн стигна до него. Тогава с бързо и непринудено движение я хвана за раменете и я обърна обратно.

- Върнете се! - каза той със заповеднически тон и трепетът на горещото желание накара Джейн да го погледне учудено. - Върнете се там горе и започнете отново! Отново! От самото начало до края, нота по нота, дума по дума. Не се бавете нито минута. Върнете се, ви казвам, върнете се! Не разбирате ли, че трябва да го направите?

Джейн погледна блестящите очи и съзря в тях нещо, което извиняваше суровостта на гласа и заповедническия тон. Безмълвно се изкачи по стълбата, премина естрадата и седна пред пианото. Ръкоплясканията продължаваха още, а при появата ѝ се удвоиха, но Джейн седна, без да мисли за присъстващите.

Тя изпитваше нови и неочаквани чувства. Никога през живота си не се беше подчинявала на заповед от чужд човек. Още когато беше дете, нейните гувернантки бяха открили, че можеха да я накарат да ги слуша само с молба. Тази нейна черта бе останала непроменена. Дори дукесата се обръщаше към Джейн с думите „моля“ и „ако обичате“. Но ето че един млад човек с бледо лице и пламтящи очи ѝ бе заповядал да се качи на естрадата и да изпее романса отново, и без да му се противи, тя го послуша.

Когато седна отново пред пианото, реши да не пее повторно „Бисерната огърлица“. Имаше богат репертоар. Гостите очакваха нещо различно, защо да ги отегчава?

Започна с „Прелюдия“ от Хендел, но още докато я свиреше, чувството ѝ за справедливост се намеси. Не се беше върнала заради прищявката на някое импулсивно дете, а по волята на един дълбоко трогнат мъж, чието вълнение беше необикновено.

Гарет Делмън явно бе покъртен до такава степен, че забрави обичайните си любезни обноски. Това обстоятелство беше най-голямата чест, която можеше да ѝ се окаже. Докато свиреше и сякаш цял оркестър отговаряше на силните удари на пръстите ѝ, в главата на Джейн внезапно прозвуча думата „трябва“, така както я бе произнесъл Гарет. Тя почувства, че е длъжна да го послуша. След като завърши произведението на Хендел, спря за минута, после отново прозвуча началният акорд на „Бисерната огърлица“. Джейн се подчини на Гарет и запя:

*Часовете с теб, мили мой,
за мен са наниз от бисери.*

*Броя ги един по един, един по един -
бисерите на моята скъпоценна огърлица...*

*Всеки час е бисер, всеки бисер - молитва.
За да успокоя измъченото си самотно сърце,
броя мънистата до последното
и стигам до рубинения кръст.*

*Спомени, които ме горите и утешавате!
Безплодни копнежи и горчиви съжаления!
Целувам всеки бисер на огърлицата и се уча
да целувам кръста... да целувам кръста!*

Когато Джейн слезе от естрадата, Гарет още стоеше неподвижен на последното стъпало, с все тъй бледо лице, но очите му бяха изгубили вече онази дълбока мъка, която на кара Джейн да му се подчини безпрекословно. Сега в същите очи блестеше светлината на любовта, която трогна Джейн, защото тя никога не бе виждала подобно нещо. Като слизаше бавно по стълбичката, тя му се усмихна и подаде на младия човек двете си ръце в израз на мили и приятелски чувства. Гарет се приближи и ги хвана в своите.

След секунда мълчание той възкликна с треперещ глас:

- Боже мой!

- Не произнасяйте това име напразно, Гарет! - възпротиви се Джейн.

- Напразно? О, не! Никога не съм говорил по-сериозно. „Всяка съвършена дарба иде отгоре.“ Когато липсват думи да изразя възхищението си пред дарбата, не трябва да се учудвате, че се обръщам с възкликание към този, от когото произхожда.

Джейн погледна сериозно очите на Гарет и това, което видя в тях, я обгърна в неизмерно щастие.

- Значи останахте доволен от моя романс? - каза тя.

- Доволен от вашия романс? - повтори Гарет. И лицето му изрази объркване. - Не знам дали съм само доволен от вашия романс.

- Тогава защо са тези ласкателства? - попита Джейн с усмивка.

- Защото вие повдигнахте завесата - отговори шепнешком Гарет, - а аз прекрачих прага.

Той още държеше ръцете ѝ. След последните думи ги повдигна нежно и навеждайки се, целуна всяка с най-дълбоко уважение, после ги пусна и изчезна, а Джейн излезе сама на терасата.